

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre... 16 kor.
 Negyedévre... 4 »
 Helyben háshoz hozva:
 Egész évre... 20 kor.
 Negyedévre... 5 »
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre... 24 kor.
 Negyedévre... 6 »

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétéb és
 annap utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 3.

Árnyékos helyeken kiadásánál
 vagy megrendelésre nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

A tőzsde reformja.

Az ókori papyrusztól a középkori első kezdetlegesen velencei papírváltóig bontakozott ki a világkereskedelemnek az a nagyszerű és hatalmas alapzata, amelyre a már akkor növekedő igények hatása alatt, az egyre fejlődő tudomány ráépítette a modern kereskedelmi forgalom rafináltan kulturális intézményeit.

Ez intézményeket is a századok folyamán kiépítette és fölszerelte olyan segítő eszközökkel, amik a rohamos forgalmi fejlődések korszakában helytálló módon közvetítették a világforgalomadástételének nagy érdekeit. Ez intézmények egymást kiegészítő módon hatással voltak a világforgalom nemzetközi alakulására és az egyre tökéletesedő közlekedési eszközökön kívül a legnagyobb képességű hasznosítottató lett a tőzsde.

A tőzsde ma a világkereskedelem, sőt a világgazdaság fontos intézménye, a melyet tökéletesített szervezete nemzetközi értékmegállapításra, illetve árszabályozásra teszi alkalmassá, hiszen ottan található a kereslet és kínálat tömege, amiknek összevetéséből alakul ki a tőzsdei árfolyam.

A venni és eladni szándékozók ke-

resletének, illetve kínálatának sürgető, vagy kevésbé sürgető és sűrű volta, irányítja az árfolyamok emelkedését és esését és pedig normális körülmények között az értékpapírok, vagy árucikkek belső értéke szerint.

Az értéktőzsdén az állampapírok, sorsjegyek, részvények és egyéb vállalati papírok kerülnek a forgalomba és jutnak hivatalos jegyzéshez. A terménytőzsdén pedig a gabonaneműeken kívül, — amik a napi élet fő keresleti cikket az egész világon — egyéb kereskedelmi termények és zsiradékok is jegyeztetnek.

A tőzsdének szerepe és hivatása egyenes arányban növekedett tehát a közlekedési eszközök tökéletesedésével, mert a geográfiai távolságok eltörpültek és a táviró, illetve telefon a legmesszebb vidékek termelési és keresleti viszonyait, még jó időben ismerteti meg az egyes kereskedelmi és gazdasági emporiumok tőzsdéivel.

A tőzsdéken létrejött ügyletet tőzsdei kötlevéllal bonyolítják le, amely fontos kereskedelmi okmány ujabban mindinkább spekulációs papír lett, ahelyett, hogy rendeltetéséhez hiven, csupán hivatalos érték-cserejegy lenne.

A tőzsdei szokások és szabályok kor-

rekt gyakorlatiasságát ugyanis mindinkább megbontotta a laikus játékszenvedély, amit még gyakran a legkomolyabb tőke is befog saját és sohasem igazolható spekulációjának megállapíthatatlan és láthatatlan érdekszférájába és megszületik a modern tőzsdei szótárakban ösmeretes: tőzsde-campagne, tőzsdemanőver, tőzsde-ring és alkalmi-konzorcium, amiknek működése nyomán nem támad más, mint az egyik oldalon jogosulatlan haszon, illetve harácsolás, a másik a szenvedő, az avatatlan és játékdühtől kergetett oldalon pedig kiszámíthatatlan kár és rombolás. És e mindsűrűbben ismétlődő tőzsdei manőverek közepette veszt maga a közhasznú és nélkülözhetetlen komoly tőzsdei intézmény elhatározóan fontos ármegállapítható tekintélyéből is.

A tőzsdei reform tehát igen kívánatos.

Vitathatatlan hozzáértők előtt, hogy a tőzsdei reformnak célját helyesen szolgáló megvalósítása igen nehéz és sok körültekintést igénylő feladat. De azok a nagy érdekek, amiknek megvédését, másrészt kielégítését a tőzsdereform helyes megoldásától reméljük, nem tűnnek halasztást.

„TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

Uti levél.

Châtillon, (Aostai völgy) 1912. aug. 3.

Kedves Szerkesztő Ur!

Két hetes hallgatásomat ismét megtöröm, irok. Mivel pedig a filozófia azt tanítja, hogy mindennek, ami történik, elegendő okának kell lenni, rögtön jelzem, hogy e levelem most részben időtöltés is. Várom a postakocsi indulását, mely Valtournancheba visz, hogy onnan a 4100 méternél magasabb Breithornon, a Kis Matterhornon és Theodulpasson keresztül átgyalogoljak Svájcba, Zermattba.

Sok minden történt velem a két hét alatt. Voltam szalonturista, ki kényelmes automobilutazást tesz és gyalogoltam 50—60 kilométereket «Bucksackkel» a hátamon. Izzadtam és fáztam. Néha egyetlen felhőt sem láttam az égen, néha olyan ködben jártam, hogy harapni lehetett volna. Hála Istennek, mindig jó kedvvel és megrögzött jó egészségben.

De kezdjük a dolgot az elején.

Utam leírását *Lauterbrunnennél* szakítottam meg. Említettem, hogy ott ért az első eső. Szerencsére ez nem tartott sokáig; már másnap délelőtt tisztulni kezdett az ég és délre

remek idő lett. Így tehát a Jungfrau-vasutal felmentem az *Eismeernek* nevezett óriási glecservidékig (3161 m.) Csak azt sajnálhatom, hogy nem egy héttel később jártam arra, mert akkorra már megnyitott a vasúti vonalnak újabb része a Jungfrau Jochig, ahonnan a hegységnek déli része is látható az Aletsch-glecserral együtt. De így is felejthetetlen látványt élvezhettem. Oszintén mondhatom, hogy a kilátás melyet az ember akár Mürrenből, akár a Schynigge Platte-ről élvez, meg sem közelíti azt a szinte valóságban fűnséges képet, melyet az ember ott, a közvetlen közelben, főleg Wengernalptól Scheidegg-ig az egész Jungfrau-csoportról szerez. Csak két szint lát a szem: a glecserek vakító fehérséget és a feketén égnek meredő sziklafalakat. — A Jungfrau (4163 m.) nem legmagasabb csúcsa a csoportnak, a Finsteraarhorn vagy száz méterrel magasabb; de bizonyos, hogy legimpozánsabb. A vasut az Eigerglecserrig a szabadban halad; onnan állandóan benn a sziklában, még az állomások is a sziklába vannak vájva, sőt az Eismeer-nél levő nagy restauráció és postahivatal is; de vannak hatalmas kilátói. Lefelé az ut egy részét gyalog tettem meg, hogy a nagyszerű látványt tovább élvezhessem.

Hanem másnap! Vége volt a jó időnek. Fontigenig csak ment a dolog, addig hajó és

vasut vitt; de attól kezdve annyira elborult az idő, hogy alig harmadtól órai menetelés után jobbnak láttam megállapodni *Kanderstegben* és onnan másnap folytatni utamat a Gemmi felé. Csakugyan jobbra is fordult az idő másnapra, és így elérhettem régi vágyamat, látni a Gemmi-Peszt (2329 m.) A vidék jó ideig igen kedves, de azután oly zord jelleget ölt, amilyent a nagy jégvidékektől eltekintve eddig csak a Grimsel Passon láttam. Csupa óriási sziklatörmelék, morena, sehol egyetlen fűszál. Ami pedig a *Lenkerbad* felé néző oldalt illeti, képzeljen kedves Szerkesztő ur egy 600 méteres függőleges, feketé sziklafalat, melybe 1 és fél 2 m. széles kanyargós ut van vájva. Rendkívül meghatott, midőn az utnak legzordabb részén a sziklába vájt nyílásban egyszerű fehér keresztet pillantottam meg, melynek felirata e két szóból áll: »Spes unica«, — egyetlen reményünk! A zord helyen mily találó szavak!

Lenkerbad nagyon érdekes látványt nyújt. Magukban a fürdőkhöz a vizen kis asztalok usznak s a fürdőzők ott a vízben, kedélyes társalgás közben fogyasztják el kávéjukat, míg mások újságokat olvasnak.

Még 16 km.nyi ut, és ismét a Simplon vasútvonal mellett voltam, s így még aznap este *Saint Maurice*-be érkeztem. Történelmileg nevezetes helyen vértanúk földjén álltam; 302-

Fehér és színes férfi ingek.
 Nyakkendő, gallér és kézelők.

TURISTA INGEK.

Összes férfi divat cikkek.

Fráter és Kosminsky

NAGYVÁRAD, RÁKOCZI-UT 3.

Telefon 384.

Telefon 384.

Különösen nem, mert egyre jobban szembetűnik, hogy a tőzsdejátéknak olyan vonalon vannak áldozatai, ahol a kis egzisztenciák tenyésznek és akiknek csak annyi közük lehet a tőzsdéhez, hogy mesterségesen kolportált hamis tőzsdei hírek nyomán a játékszenvedély vitte őket oda.

Az új dreadnoughtok nevei. A Trierer Zeitung című újság szerint 6 felsége bejegyeztet, hogy haditengerészetünk épülőfélben levő harmadik és negyedik dreadnoughtjának Admiral Sterneck, illetőleg Admiral Petz legyen a neve. Sterneck osztrák állampolgár volt, Petz admirális pedig magyar. Mindketten lovagjai voltak a Mária Terézia-rendnek, bizonyára kitűnő katonák is voltak, azt azonban kissé tulzásnak tartjuk, hogy a drága hajókat a két egészen német nevű tengernagyról nevezzék el. A magyar milliók, melyeket a dreadnoughtokba ölenek, legalább annyit megkövetelnek, hogy az egyik óriáshajónak tősgyökeres magyar neve legyen és ne csupán a katonai szematizmusok bűvárai tudják róla, hogy akiről elnevezték, magyar ég alatt látta meg a napvilágot.

Lukács a királynál. Bécsből jelenti tudósítónk, hogy Lukács László miniszterelnök nagyenyedi beszámolója után kihallgatáson jelenik meg a király előtt Ischlben, hogy jelentést tegyen az általános politikai helyzetről. A miniszterelnöknek ezt az audienciáját összefüggésbe hozzák az őszi helyzet kialakulásával. Lukács valószínűleg augusztus 20-ika körül jelenik meg a király előtt.

Jelölő gyűlések Margitán.

Madarassy Gábor és Szathmári Mór jelöltek.

Margitán vasárnap délután tartották meg a munkapárti és függetlenségi pártok a jelölő gyűléseket. A gyűlések minden incidens nélkül folytak le.

A munkapárti választók már kora délután gyülekeztek a Margit-szálló előtt. Délután fél 4 volt, mikor Wertheimstein Alfréd a párt elnöke megjelent az emelvényen. A gyűlés megnyitása után szép szavakban emlékezett meg az elhunyt Márkus Lászlóról. Méltatta az elhunyt érdemeit. Ismertette a gyűlés tárgyát, hogy a pártnak az elhunyt képviselő helyett új képviselőt kell jelölnie.

Az elnök szavai után Pálffy Gyula dr. majd Bónyi Adorján indítványára kimondották, hogy a párt Madarassy Gábor pénzügyminiszteriumi államtitkárt jelöli. Majd indítványozta az elnök, hogy a jelölésről küldöttségileg is értesítsék Madarassy államtitkárt. Az indítványt egyhangulag elfogadták és a küldöttség vezetésével Bónyi Adorján alelnököt és Pálffy Gyulát bízták meg. A küldöttség 12 tagból fog állani.

A jelölő gyűlésből táviratban üdvözölték a jelöltet: Madarassy Gábor államtitkárt, gróf Tisza Istvánt és Lukács László miniszterelnököt.

Madarassy Gábor megleghangú táviratban köszönte meg a jelölést, amelyet köszönettel elfogad s kijelentette, hogy a küldöttséget örömmel várja.

A jelöltet szerdán keresi fel a küldöttség

Budapesten. Ekkor adja tudtára a kiküldötteknek a jelölt, hogy melyik napon kezdi meg körútját a kerületben.

A függetlenségi párt jelölése.

Míg a munkapárt tartotta jelölő gyűlését, addig a függetlenségi párt is jelölt. Dr. Bartos Béla elnököt a gyűlésen és indítványozta, hogy Szathmári Mór a kerület volt képviselőjét jelöljék. Az indítványt egyhangú lelkesedéssel elfogadták és a határozatról táviratilag értesítették a Karlsbadban lévő Szathmárit.

A függetlenségi párt a gyűlés után behatóan foglalkozott a körülményekkel.

Mindkét párt nagy reménységgel megy bele a küzdelembe. A függetlenségi párt abban bizakodnak erősen, hogy a margitai kerület választóinak többsége mindig 48-as volt, míg a munkapártiak a pénzügyi államtitkár hivatali állásának tekintélyéről várnak sokat. Erre viszont a függetlenségi párt Szathmári Mórnak mint már volt margitai képviselőnek a kerületben való ismeretségével remélnék válaszolhatni.

Ha Szathmári is vállalja a jelöltséget, akkor érdekes és küzdelmes választásra van kilátás.

Biharmegyei képviselők beszámolója.

A politikai életben jelenleg a nyugalom napjait éljük. Minden izgalomtól mentes a levegő, ha csak egyes népgyűlések puffogó mozzarait nem tekintjük csendzavaróknak. S a munkapárti képviselők most lépnek választóik elé; most tartják meg beszámolóikat, melyek kétségtelenül még jobban meg fogják nyugtatni a közvéleményt a jövőre nézve is.

Az egyes beszámolók a következő sor-

ben, Docletianus császár idejében itt ontotta vérére keresztény hitéért a thébei légio szent Mauritiusz vezérése alatt. Kis városka, de műemlékeket rejt az ágoston-rendű kanonokok nagy apátsága, melyet a jó páterek szíveségéből végig is néztem. A mai épület mellett felálltak a régi templom romjait, sőt az ásatások még pogánykori áldozati oltárokat és siremlékeket is felszínre hoztak.

Néhány órára megállottam Lausanne-ban, megtekintve híres székesegyházát és egyetemének gyűjteményeit, ezután pedig Genfnek tartottam. E várost nem jellemzem bővebben; nem először jártam ott, és különben is csak kiinduló pontja volt a paray-le-monial-i utnak.

Tulajdonképpen ez volt fő célja idejütemnek: Eljutni Jézus szentséges Sívénék ez áldott kegyhelyére. Kedves Szerkesztő urat azonban kérem, engedje el e drága napok leírását, elegendő módon úgy sem tudnám festeni. Csak annyit mondok, hogy aki egyszer látta ezt a csodálatos helyet, sohasem fog meghatottság nélkül az ott töltött órákra gondolni.

Térjünk vissza Genf és onnan Chamonixba. Tervem volt, hogy Chamonixból három nap alatt átgyalogolok Oaszországba, Courmayeurbe, hogy itt láthassam minden oldalról a Montblanc csoportot. De közben az idő; Chamonixban oly eső ért, amilyent még az Alpok közt is ritkán látni, épp azért jobbnak tartottam elmenni Martignybe és onnan a Szt. Bernát-hágón át Aostába. Mintha az ég is helyeselte volna tervemet, másnap ismét remek napra

virradtam. Tudvalevőleg ez a hágó volt valamikor a legjárta közlekedési irány Oaszország és Svájc között, sőt a napoleoni háborúk id-jében, 1798. 1799 és 1800-ban több százezer francia katona is ezen az uton haladt. A kolostor szerzeteseinek önfeláldozó, emberbaráti szerepét mindnyájan ismerjük; és ki ne hallott volna büszkeséges segítő társaikról, a Szt. Bernát-hegyi kutyákról? A kolostor már idetova ezer éves ultra tekinthet vissza; 962-ben alapította menthoni szent Bernát. A szerzetesek ingyen adnak ellátást és szállást mindenkinnek; évenként 25—30000 ember fordul ott meg és alig 3000-re tehető azok száma, akik valamit fizetnek. Hogy e szerzetesek élete mily önfeláldozás e magányos, 2500 magasságban fekvő helyen, arra nézve legyen elég annyit, mondanom, hogy július 27-én, tehát nyár derekán a templomban, — mely pedig megába a kolostorba van építve, a lehellett meglátszott. Télen nem ritkaság a 30 fokos hideg. Midőn kérdezősködtem életükről, az egyik páter csak ennyit mondott: «Il y a des jours pénibles», — vannak bizony kemény napjaink is! S ép és érdekes gyűjteményük van, melynek egy részét a közelben végezt ásatások nyújtották, hol valamikor Jupiter Peunius szentélye állott; e helynek neve ma is Plan de Joux.

E hideg pátriából jutottam le délutánra a teljesen olasz klímájú aostai völgybe. Aosta lett a hadiszállásom. Nagyon érdekes kis város, sok római régiséggel, mint Augustus dia-

dalkapuja, a Porta praetoria, az amphitheatrum és színház, a Pons Romanus stb. és a várost ma is körülvevő régi római fal. Sajátságos, hogy bár olasz földön vagyunk, az utcák nevei, sőt maguknak a városoknak és falvoknak nevei is teljesen franciák.

Aostából tettem meg autón a remek kirándulást Courmayeur-be. Már utközben is jól látszott a Montblanc óriási csúcsa és több más csúcs, nevezetesen a Grands Jorasses; de teljessé a kép akkor lett, midőn gyalog elmentem Entrévás-be és onnan a Val Veninek közepe tájára. Teljes képet a Montblancról csak úgy kap az ember, ha erről az oldalról is látja. Chamonixból vagy akár a Bréveatról nézve maga a legmagasabb csúcs oldalt esik tehát nem tűnik fel annyira, itt közvetlenül szembe állunk vele. Az ember szinte beleszédül, hogy a többi 4000 és még több méter magas csúcsokat ez az óriás hegy tulszárnyalja. Chamonix felé húzódnak a nagy gleccerek; Courmayeur felé oly meredek a hegység, hogy alig nagyobb gleccser tud képződni; legszebb a Glacier de la Crenva és a Glacier d'Entrévás. Kedves Szerkesztő ur! A téli vetítő előadásokra a föld alól is kerítse meg az aostai völgy képeit!

Most a völgynek másik végén, Chatollonban vagyok. Remélem, hogy legközelebbi levelemben egy nagyobb gleccsertúráról számolhatok be.

Isten velünk! Számos üdvözlötet küld
Pataky Arnold.

Diósy Soma

cimfestő, zománc-tábla készítő

TELEFON 839.

Kérem csak a telefont használni.

rendben fognak lezajlani. *Tizza* Kálmán gróf augusztus 18-án, *Ertsey* Péter dr augusztus 20-án, *Telegdy* József augusztus 25-én s *Mangra* Vazul szeptember elején. Nagyváradi képviselője, dr *Hoványi* Géza szeptember 15-én tartja meg beszámoló beszédét, melyre valószínűleg lejönnek *Beóthy* László kereskedelmi miniszter és gróf *Tizza* István is.

25 millió kölcsön a városnak.

Párisi pénzemberektől.

Az általános pénzügyi pangást erősen megérik a városok is, nem csak a nagy közönség.

Nagyváradi város polgármestere már régebben tervezi, hogy a közszükségletet képező nagyobb szabású létesítményekre nagyobb kölcsönt vegyen fel a város, de a mai pénzügyi viszonyok mellett ez teljesen kizártnak látszott.

A polgármester nagy utánjárásának nem régen annyit sikerült elérni, hogy budapesti pénzintézetek hajlandók két millió koronát adni a városnak kölcsön, a kért négy millió korona helyett.

Ezzel a két millióval is Nagyvárad egyedül áll a vidéki városok között, mert más városok egyáltalán nem tudnak kölcsönhöz jutni.

Ilyen viszonyok dacára, most arról van szó, hogy Nagyvárad 25 millió kölcsönt kap, igen előnyös feltételek mellett s ebből nem csak a közintézményeket létesítheti, hanem a meglévő terhesebb kölcsönt is konvertálhatja.

A szenzációs ügy története a következő:

Gráczer Lajos városi tűzoltó parancsnok, ismervén Nagyvárad helyzetét s hogy a város nagyobb külföldi kölcsönt keres, ez irányban érintkezésbe lépett bátyjával, *Gráczer* Károly cs. és kir. kapitánnyal, aki mint attasé, állandóan Párisban lakik s a legelőkelőbb körökkel összeköttetésben áll. *Gráczer* Károly puhatolódzott az ottani pénzembereknél, akik hajlandónak nyilatkoztak, hogy 25 millió korona kölcsönt adnak Nagyvárad városának, községi kötvények ellenében.

Örömet keltett ez a hihetetlennek látszó hír, de a város nem vehette hasznát a párisi ajánlatnak, mert községi kötvény kibocsátási joga nincs a városnak s így az előnyös kölcsönhöz ilyen feltételek mellett nem juthat Nagyvárad városa.

Gráczer Lajos ezt tudatta is bátyjával s igyekezett a város viszonyainak részletes megismertetésével informálni, hogy a város csak amortizációs kölcsönt vehet fel, községi kötvények nélkül.

Mivel nem párisi pénzintézetek, hanem felesleges milliókkal bíró magánemberek, köztük a párisi *Rotschild* is, nyujtották volna a 25 millió kölcsönt, *Gráczer* Károly kapitánynak sikerült községi kötvények nélkül is megnyerni az illetőktől a 25 millió kölcsönt, még

pedig a mi mi pénzügyi viszonyaink között bámulatosan előnyös feltételek mellett.

A magán pénzcsoporthoz kedvező ajánlatával foglalkozott a város s *Rimler* Károly polgármester már elküldötte a város feltételeit, amely teljesen fedi a párisi pénzcsoporthoz ajánlatában foglalt feltételeket.

A 25 milliót a párisi pénzemberek 50 évi törlesztésre, 98-as árfolyammal, 4 és fél százalék kamat és háromnegyed százalék tőketörlesztéssel tehát összesen öt és egy negyed százalék annuitás mellett bocsátják Nagyvárad város rendelkezésére.

Ilyen olcsó kölcsönt Nagyvárad városa még a legnormálisabb körülmények között sem kapna s ha tekintetbe vesszük a kölcsön kihasználásáért járó províziót, továbbá a meglévő kölcsönök kifizetésénél felszámítandó stornódíjakat, még akkor is rendkívül előnyös ez a kölcsön Nagyvárad városára.

Velyáczky Gyula temetése.

Vasárnap délelőtt nagy részvét mellett ment végbe *Velyáczky* Gyula, volt kir. táblabíró temetése. Az őszinte tisztelet, amit a kiváló képzettségű férfiú egyéniségével, valamint bírói működésével szerzett meg, összehozta a nagyszámu rokonságon kívül az elhunyt barátait, jóismerőseit is.

A temetési szertartást *Ujhelyi* Andor hajdudorogi gör. katolikus esperes plebános és a neki segédkező *Stephousky* Sándor nyircsázi és *Ditz* Sándor helybeli gör. katolikus lelkészek végezték, még pedig az első szótól az utolsóig magyarul.

Megható volt ez a magyar nyelvű keleti szertartás. Az énekek dallama mind a sajátos, különleges keleti színezetet s annak ódonágát viselte magán, a szöveg pedig magyar volt s a magyar nyelv ritmusa meghatóan olvadt bele az ősrégi keleti temetési énekekbe. Ezek a komor, a fájdalmat, bűnbánatot, a hitet és az isteni irgalmasságba vetett bizó reményt kifejező dallamok csak nyerne a magyar szöveg ünnepélyes, komoly ritmusával. Nem volt senki, a kit mélyen megnehatott volna az egész szertartás.

A *Lukács* György-úcai gyászszóltól az olasz temetőbe vitték a halottat; ott *Tátray* Sándor járásbíró mondott emelkedett szellemű bucsú beszédet, a lelkészek még egyszer beszentelték a koporsót s aztán átadták az anyaföldnek a holttestet, a föltámadás szent jelét tűzvén föléje.

A temetésen a rokonságon kívül *Fetszer* Antal felszentelt püspökkel és *Hlatky* Endre főispánnal élén megjelentek Nagyvárad társadalmának előkelő-ései. Testületileg vett részt a bírói és ügyvédi kar.

A temetést *Weiszlovits* Adolf és fia cég rendezte.

A magyar nyelven végzett keleti temetési szertartás élénk megbeszélés tárgyát képezte városzerte.

Ellátogattunk *Ditz* Sándor helybeli gör. kath. magyar plebános urhoz, aki módfelel

csodálkozott azon, hogy a *Velyáczky* Gyula temetésén feltűnést keltett a magyar nyelv alkalmazása.

Hiszen ez már így van nálunk egy-két éve, — mondotta, — csak hogy nem volt ilyen nagyobb szabású alkalom, hogy észrevegyék. Hajdu, Szabolcs és Ung megyékben ez mindenütt így van, ahol gör. kat. magyarok laknak. Tőlük vettük át mi a magyar szertartást s a könyveinket, énekeink kottafüzeteit az ungvári egyházmegyei nyomdában készítették.

— És a szertartáson nem változtat?

— Ugyiszólván semmit. Például a jelen esetben még szombaton délután elvégezte *Ujhelyi* esperes-plebános a beszentelést, természetesen magyar imák kíséretében. A koporsó lezárásakor már hárman végezték a szertartást bent a lakásban. A tulajdonképpeni temetési szertartás az udvaron folyt le. Ezt nevezzük mi, nagy *prohod*-nak. Ez az egész magyar. A sirnál még egyszer beszentelték a koporsót.

— Mire terjed ki a szertartásoknál a magyar nyelv köre?

— Erre röviden azt felelhetem, hogy az *oltárnnyelv* görög s csak a külső szertartásokat végezhetjük magyarul. Ide számítjuk a temetést, esketést és keresztelést is.

Török-montenegrói konfliktus.

Konstantinápolyból és Cettinéből egyforma hírek érkeznek, amelyek szerint véres harcok voltak a montenegrói határon török katonák és montenegróiak között. A harcokban sok ember meghalt és még több megsebesült. A török-montenegrói konfliktusról a következő táviratok érkeztek:

Konstantinápoly, aug. 5.

A lapok értesülései szerint montenegróiak és malizsorák megtámadták Seitsét és Mojkovácot. A török karakolvtat rombadöntötték. A törökök erősítéseket küldtek ezen helységekbe. Tegnap délután egy óra óta a montenegró-török határ egész hosszában folyik a tüzelés. Kolatsinenél állítólag heves küzdelmek folynak.

Hatvan halott.

Cettinje, aug. 5.

Kolatsine területén Mojkovácnál a török-montenegrói határon véres határkonfliktus támadt. A törökök 200 méter távolságra a határ mellett fekvő kuláktól montenegrói területen sáncokat emeltek. A montenegrói kormány már ismételt felhívta a cettinjei török követség és a török határhatalóságok figyelmét ezen eljárás törvénytelenységére és azon veszélyekre, melyekkel ez a határbékére jár. Tegnap délelőtt a montenegrói határőrség őreit, akinek az volt a feladata, hogy a török kula és az elsáncolásoknál dolgozó montenegróiakat megvédje, azon percben, midőn őrállomására ért, török katonák a sáncokból megtámadták, anélkül, hogy részéről a legcsekélyebb provokáció is történt volna. A montenegróiak viszonozták a tüzelést és rövidesen a két fél között véres küzdelem támadt, mely késő éjjelig tartott. A törökök provokációjától legnagyobb mértékben izgatott határlakosság a fegyverekhez nyult és támogatta a montenegrói határőrséget. A fentemlített elsáncolást és a kulát a földig lerombolták. A

A legújabb

nyári czipő újdonságok

MOSKOVITS Bémertéri fióküzletében.

Szabott gyári egységáruk.

Telefon 687

Telefon 687

legutolsó értesülések szerint a montenegróiak vesztesége 10 halott és 15 sebesült, a törökök a sáncároknak és kulábas 60 halottat hagytak vissza. Mindkét oldalon nagy az izgalom.

UJDONSÁGOK.

* **A polgármester utazása.** *Rimler* Károly polgármester vasárnapra tervezett utazását elhalasztotta. A hét közepén kezd meg szabadságát a Bécs közelében levő Kreutzer fürdőre utazik.

* **A nemzetközi eucharisztikus kongresszusra vonatkozólag** *Balás* Lajos rosznyói püspök IX. körlevelében ismételtén főtárgyja egyházmegyéje papjainak, tanítójának és híveinek figyelmét a katolikusok nemzetközi gyűlésének jelentőségére. A körlevél részletesen foglalkozik az eucharisztikus kongresszusok történetével és fejlődésével, továbbá különösen hangsúlyozza a magyarok részvételének fontosságát. Itt közöljük, hogy a kongresszust beáró körmeneten a magyar nemzeti csoporton belül a testületileg részvevő egyesületek és körök zászlóik alatt jelenjenek meg, amire az Országos Katolikus Szövetség azokat különösen felkéri. Jelentkezési határidő azok számára, akik elszállásolást is kívánnak augusztus 10., akik pedig csak részvételi jegyet óhajtanak, azok számára a jelentkezés aug. 20.

* **Nász a Fráter és Leszkay családban.** A vármegyének ismét két ősi nemesi családját hozzák egymáshoz közelebb rokon szálak. Mint értesülünk *Fráter* Barnabás Bihar-vármegye alispánjának fia László, tegnap eljegyezte *Leszkay* János berettyószentmártoni földbirtokos leányát Gizikét. Az eljegyzéshez a vármegye minden részéből érkeznek gratulációk a Fráter és Leszkay családhoz.

* **Kada Elek kitüntetése.** A hivatalos lap jelenti, hogy a király *Kada* Eleknek, Kécskeméti törvényhatósági joggal felruházott város kiváló polgármesterének, aki oly sokat tett városa nagyszerű fellendülése és gazdagodása érdekében, az 1911. évben a várost ért föld-rengés által okozott károk elhárításánál teljesített kiváló szolgálatai elismerésül, a magyar királyi udvari tanácsosi címet adományozta és megengedte, hogy ugyanilyen szolgálataikért *Sándor* István városi főjegyzőnek, *Kerekes* Ferenc városi főmérnöknek, *Mészáros* József építészeti tanácsnoknak és *Papp* György rendőrfőkapitányának elismerése tudtul adassék.

* **Ránffy Zsigmondné halála.** A nagyváradi előkelő szocietásnak gyásza van. Tegnap délután három órakor meghalt *Ránffy* Zsigmond ezredes, hadapród iskolai parancsnok felesége, *Ránffy* Zsigmondné, született turiki és komjátnai *Thuránszky* Mária. A súlyos csapás egész váratlanul érte a férjet s a családot, mert — habár az utóbbi időben beteges is volt az alezredesné — de mostanában jól érezte magát. Ezt mutatja az is, hogy tegnap kirándult leányához Révszentmiklósról. Itt erős hűlésről panaszkodott s délutánra behozatta magát Váradra, ahol 3 órára már annyira rosszul lett, hogy meggyónt s fölvette az utolsó szentséget. Kevéssel ezután minden fájdalom nélkül örökre elszenderült. Maga az alezredes nem is volt

Váradon. Hivatalos kiküldetésben Bosenbe utazott, ahova nyomban táviratot menesztettek. A hír rendkívül lesújtotta. Azonnal vonatra ült s tegnap éjjel meg is érkezett. A temetés szerdán délelőtt fél 9 órakor lesz s a szertartást *Fetsner* Antal tisz. püspök fogja végezni fényes segédlettel.

* **Pénzüntézetek fuziója.** A Belvárosi Takarékpénztár és a Nagyváradi Népbank fuzionálnak. Az alakuló közgyűlés ma, kedden, augusztus 6-án lesz s akkor mondják ki a fuziót.

* **Deputáció Tisza Kálmánnál.** Tegnap népes deputáció járt gróf *Tisza* Kálmánnál. A kötegyániak keresték föl a képviselőt s arra kérték, hogy eszközölje ki számukra a csendőrséget, mert nagyon elvadultak a viszonyok a vidékükön. A képviselő megígérte, hogy rajta lesz a kérés teljesítésén.

* **Járdát kérnek.** A beboltozott Pece medrének helyén a város új utcákat nyitott, s már igen sok házat fel is építettek az ottani telektulajdonosok. A város azonban az új utcákban járdákat nem építtetett. A háztulajdonosok attól félnek, hogyha bekövetkezik az őszi idő, nem tudnak bejutni a házaikba a frissen betöltött meder felett keletkező sártól s kérelmet intéztek a város tanácsához, hogy még a nyár folyamán készítse el a járdákat.

* **Három gyermeket eltemetett a homok.** Szegény kis gondtalan gyermekek, ezek se játszanak többet rabló pandurt. Tegnapelőtt még vidáman, nevetve szaladgáltak a *Körösszegapáti* honokbánya területén, egyszerűen azután óriási robajjal rájukomlott a hatalmas kavicsdömg, még kiáltani sem volt idejük, mindhármukat elevenen eltemette és megölte a rájuk omló hatalmas homokréteg. *Barabás* Pál körösszegapáti földműves kilencéves fia két pajtásával elment hazuról játszani. A honokbánya területére mentek, ahol jókedvűen ugráltak, szaladgáltak, bujkáltak a leásott gödrök és homokrétegek között. Egyik fia volt a haramia, a másik kettő pedig a csendőr. Egyszer azután, mikor mindhárman együtt voltak, a megrepedezett partfal leszakadt és mindhárom ott lelték halálukat. Este három család várta hiába haza a gyermekét. Mikor már jókésőre járt az idő, a megrémült szülők fellármázták a falut és az egész község népe indult az elveszett gyermekek keresésére. Mikor kutatás közben a homokbányához érkeztek, észrevették a leomlott partfalat. Azonnal ásni kezdtek és hamarosan meg is találták a homokdömg alatt a három szerencsétlenül járt gyermek holtestét. A borzalmas szerencsétlenségről azonnal jelentést tettek a nagyváradi ügyészségnek, amely szigorú vizsgálatot indított, hogy nem terhel-e valakit felelősség a gyermekek szomorú haláláért.

* **Jön a cirkusz.** Augusztus hó második felében nagyszabású cirkusztroupe érkezik Nagyváradra. Charlesz cirkusz igazgató azon kérelemmel fordult Nagyváradi város tanácsához, hogy a kövezetvám és helypénzre nézve egy összegben egyezzen ki vele a város. A cirkusz, mely jelenleg Temesvárott működik, nagy állatsereglettel is bír.

* **Beöthy László Velencében.** Beöthy László kereskedelmi miniszter néhány napi üdülésre Velencébe utazott.

* **Villamos vasut az alföldi városok között.** A villamos energia lassankint átalakítja a személyforgalmat; a gőzmozdonyok helyét az egyes városok közötti személyforgalomban is a villamos motor váltja fel a technika haladásával, s a gőzmozdonyok főleg a teherszállásra fognak szorítkozni. Most arról van szó, hogy a magyar Alföld városait villamosvasutal kössék össze. Azt tervezik, hogy Nagyváradtól Aradra, továbbá Debrecenbe, később pedig Szegedre városközi villamosvasutjártatokat rendeznének be. A dolog már a kereskedelmi miniszternél van, aki állítólag kedvezően fogadta az eszmét és tervet. A villamosvasuti közlekedés a városok között gyorsabb lenne a mai vasuti közlekedésnél, de hátránya az, hogy nagyon csekély különbség lenne a mostani vasuti menetdíj és a villamos vasut menetdíja között. Hír szerint Beöthy László kereskedelmi miniszter értekezletet szándékozik összehívni az alföldi villamosvasut ügyében.

* **Védekezés a kolera ellen.** A belügyminiszter kiadta a kolera elleni védekezésre vonatkozó rendeletet, s az orsz. közegészségügyi felügyelő is ellátogat rövid időn belül Nagyváradra, hogy megtekintse, mennyiben tett eleget a város a miniszter rendelkezésének. *Jánossy* Gyula főkapitány helyettes a rendőrséget utasította, hogy a kerületekben a legszigorúbban ellenőrizték a köztisztaságot s egyben kérte a város tanácsát, hogy a fenyegető koleraveszedelemmel szemben tegye meg a szükséges intézkedéseket.

* **Vizbefult kereskedősegéd.** Szombat délelőtt Domokos Imre 18 éves kereskedősegéd fürdeni ment a Berettyóra. Délelőtt 10 órakor látta utoljára a fiatal embert, aztán már csak a gat ór tudott felőle felvilágosítást adni, az is vasárnap. Az ór vasárnap délelőtt jelentette ugyanis a községházán, hogy a Berettyó partján egy öltözet férfiruhát talált még szombaton és a gazdája nem jelentkezik. Megindították a vizgálatot. A partot egész hosszában végig járták és ekkor találtak rá Domokos hullájára. Az orvosrendőri vizsgálat fulladást állapított meg a halál okául. Valószínű, hogy Domokost a hideg vízben görcsök fogták el és így halt meg.

* **Rémes jelenet a vonaton** Debreceni tudósítónk jelenti: A Budapestről Debrecenbe induló 1708. számú személyvonaton teljesített tegnap szolgálatot Szilágyi Antal kalauz. Hajduszoboszlón négy ittas napszámos szállott fel a vonatra, Végh Sándor és Lajos, Kovács Sándor és Kovács Mihály. A napszámosok lőrmáznai és dudalykodni kezdtek a kocsiiban mire Szilágyi rendreutasította őket. A figyelmetlenségükből veszekedés támadt, majd Végh Lajos kiadta a jelszót:

— Debjuk ki a kalauzt!

A dudaj emberek iziben megkapták a kalauzt, a kocsi ajtajához vonszolták, egyikük felrántotta az ajtót, felemelték, hogy kilódtítsák, de a kalauz reménytelenül sikoltozására átrohant a

Tisztelettel van szerencsém a n. é. közönség tudomására juttatni, hogy a

„Szabadság“ kávéházat

megvettem és azt ünnepélyesen megnyitottam, a hol kitűnő tisztán kezelt saját termésű Tokaj hegyaljai boraimat nagyon jutányos árban szolgálom ki

(csak egy próba és mindenkit meg fog győzni a boraim valódisága). Naponta **Kovács Istvan** jól szervezett zenekara játszik. A n. érd. közönség becses pártfogását kérve kiváló tisztelettel

FRANCZÓVSZKY GYÖRGY

„Szabadság“ kávéház tulajdonos. Nyitva éjjel-nappal. Állandó bérkocsiállomás.

szomszédos másodosztályú kocsi. Ujlaki Jenő nyiregyházi postatiszt és Révész Ignác budapesti utazó s revolvereikkel kényszerítették a részeg napszamosokat visszavonulásra. A debreceni állomáson letartóztatta a rendőrség a négy merénylőt.

* **Miért késik a nagyváradi kaposvár-fiumei új gyorsvonat?** Már két év óta várják a Fiume felé vezető személyforgalomnak Budapesttől való függetlenítését. A baja-bátaszéki hatalmas dunai hid megépítésére, a dombovár-bátaszéki vasút elsőrangúsítására, a további vonaltestek megszüntetése mind ezen gyorsvonati összeköttetés létesítésére volt visszavezethető és már az elmúlt évben várta a nagy érdeklődés a menetrendben a nagyváradi-kaposvár-fiumei gyorsvonat beállítását. Szegedről Fiuméba akár holnap megindulhatna már ez az új gyorsvonat, de Nagyvárad és Szeged között most építik át a pályatestet, azért késik ennek az új vonalnak a forgalombahelyezése. Előreláthatóan azonban már nov. 1-től megindulnak Nagyváradról a fiumei gyorsvonatok.

* **Rablótámadás egy hölgy ellen.** Az egyik délutáni lap egy rablótámadásról ír, melyet állítólag az Akadémia-utcán követtek volna el. Sem a megtámadott hölgy nevét, sem a támadókat nem közli. A rendőrség semmit sem tud a dologról, de *Jánossy Gyula* főkapitányhelyettes azonnal elrendelte a büntügyi nyomozást, mely most folyamatban van. A nyomozat jelenlegi állása semmi pozitív adattal nem szolgál.

* **Középiskolai tanár,** ki a tanítás terén már hosszas és eredményes gyakorlattal bír, elvállal magánvizgára készülő tanítványokat. Már eddig is többet vizsgáztatott a kitűnő sikerrel. Megkeresések Szaniszló utca 56. sz. alatti lakására intézendők. Ajánljuk az érdeklődők figyelmébe.

* **Megszűnt járvány.** A tenkei járás főszolgabírója bejelentette az alispánnak, hogy *Feketegyőrös* községben a diphteritis megszűnt.

Vadász urak figyelmébe. A közelgő vadászati évadra való tekintettel felhívom a nagyérdemű vadászközönséget, hogy fegyver és vadászati cikkek beszerzését nálam eszközölje. Óriási választékot talál itt a legelőkelőbb gyártmányú fegyverekből, a legjobb töltények úgy külföldi mint belföldi löporral készültek a legpontosabban készítve s ajánlom fegyverjavító műhelyemet, hol szakszerűen, gyorsan és pontosan eszközölök minden nemű fegyverjavítást. Ne adják fegyvereiket kontárok kezébe mert azok tönkreteszik és később többet fog kerülni annak hejreállítására. M. kir. löporáruda Telefon 269. Tanoncok felvétetnek. **Ladányi József** puszkaműves, fegyverkereskedő, Nagyvárad, Pécs.

KOSSUTH-U. 2. sz. ház emeletén két szoba s mellékhelyiségekből álló lakás nov. 1-re kiadó. Értekezhetni a Polgári Takarékpénztárnál.

Idegesség, gyengeségi állapotok, gyomor, bélrenyheség, vérszegénység, csúsz, szívba-jok ellen vizgyógyfürdők, villanyfürdők, szénsavas fürdők, isszapp, fenyő, sósfürdők

Dr. Rácz Ödön

szanatóriumában
Szilágyi Dezső-u. 7. sz.

Bejáróknak egész nap nyitva.
BENLAKÓKNAK PENZIÓ.

VOSZKA cipői

mérték szerint hirnevesek.
Cégt. Ifj. VOSZKA FERENCZ
Telefon 11-33.

* **Kossuth-utca 6.** számú ház Körös felőli oldalán 3 szoba tüdő szoba és mellék helyiségekből álló modern emeleti lakás november 1-re kiadó. Értekezhetni Polgári Takarékpénztár részvénytársaság.

* **Járványkórházak** összes felszerelés tárgyait állandóan raktáron tartom előírás szerű összeállításban, kedvezményes áron. *Weiss Kálmán* zsáknagykereskedő, Nagyvárad Kossuth u. 3. a *Sas-palota* mellett. Telefon 905.

* **CSODASZÉP** csomagesszőlő! görögdiinnyék; világhírű turkesztáni cukor-diinnyék. Kiváló finom fehér és vörös hegyiborok, a bankszőlőből **Mertz Nándor** csomagészletében Körös-utca. Telefon: 448. sz.

Különleges felöltők, kosztümök
blouzok és gyermekruhák
a legnagyobb választékban

Spitzer Béla

női és gyermekruha áruházában
Rákóczi-út.

A legfinomabb angol és
francia ruha-vállalat!!

Olcsó szabott árak!

Automobil garage és fémöntőde
Automobil gummik lerakata
Automobil javító műhely
Bér automobil
Automobil kellekek
Automobil gummi javító műhely
STERN, MEZEY-U. 1. Telefon 194.

Jogászok!

Ügyv. édjelöltek!

!! Egész nyáron át működik !!

Dr. Kállay jogi szeminariuma Budapest, IV.
Kaplony-u. 5. Telefon 125-38.
Köztudomásulag legsikeresebb
előkészítés minden jogi vizsgára.

SPORT.

Vasárnapi mérkőzések. A sportpályán sem ártana már egy kis szünet. Alig van közönség és őszintén szólva ilyen nivótlan mérkőzések meg sem érdemlik a publikumot. Az NSE. mérkőzött a szolnoki MAVSE. t-l. A NSE. határozatlan semmi kombinációja nincs; csak rugnak úgy, ahogyan a lábuk orra dirigálja. Bosszantóan sok lúttot rugnak. Szol-

nok fölényes. Ereje a hátrédben van. Egyetlen egyszer engedik a labdát kapujokhoz s a játék ugysszólván állandóan a váraci kapu előtt folyik. Az első goalt maga a kapus lövi be véletlenségből, a másodikat 11-esből rugja a NSE. Eredmény 5 : 2 Szolnok javára.

Kisebb mérkőzések. NAC. ifj. II. — NSE. ifj. I. 3 : 0. NSC. II. Egyetértés II. 3 : 2. NAC. — BVC. 1 : 0. NAC. fehér NKASE. 3 : 1. Törekvés— Szalontai SE. 1 : 0.

A NAC. atletikai versenye. Szeptember 22-én a NAC. atletikai versenyt rendez. A program 13 pontból áll s itt dőlné el a kerületi bajnokságok sorsa. Azonban a versenyhez még a MASz. nem járult hozzá.

Szijgyártó és nyerges üzlet
Nagyvárad, Körös-u. 33.

Budapest és külföldön 10 éven át szerzett bő tapasztalataim folytán azon kellemes helyzetben vagyok, hogy a mai kor igényeinek megfelelő uri kocsizó, lovagló és igás lószerszámokat a leg-tökéletesebb kivitelben készíthetek, úgy hogy készítményeim a legkényesebb igényeket is kielégíthetik.

Elfogadok továbbá mindennemű javításokat és átalakításokat jutányos árak mellett. A n. é. közönség szíves pártfogását kérve kiváló tisztelettel

Vad Gábor,
szijgyártó és nyerges.

IRODALOM.

A Franklin Kézi Lexikona harmadik kötete is megjelent s ezzel teljessé vált ez a lexikális irodalmunkban páratlanul álló nagy mű, hogy most már valóban azzá legyen, a minek tervezték: a művelt magyar ember leg-hasznosabb és legmegbízhatóbb tanácsadójává a műveltség és a gyakorlati élet minden fölmerülő kérdésében. A három kötet, összeállítására rendszerében és feldolgozására módjában a gyakorlati életet szolgálja. Nem elméleti szempontokból indul ki, a melyek a lexikonokat tul szokták tömni tömördek fölösleges balasztal, olyan dolgok halmazával, melyeket soha senki sem keres lexikonban, hanem a művelt ember szükségleteinek praktikus szempontjából, azt adja, a mit az ember a lexikonban csakugyan keresni szokott és olyan terjedelemben, amelybe belefér minden szükséges felvilágosítás, — de nem fásztja az olvasót fölösleges részletezéssel. Epen az ilyen céltalan teheről való mentesség adja meg igazi értékét. A kinek ott van a könyves polcán, az hamar tapasztalni fogja, hogy minden felvilágosítást hamar, könnyen feltalál benne s ezért állandóan, minden nap használni is fogja, nem úgy, mint a tulterjedelmes nagy lexikonokat, melyeknek nehézségét és hosszadalmasságát hamar megunja mindenki, csakhamar nem lát bennük mást, mint merő szobadisz, a mely ott porosodik a polcon, a nélkül, hogy valaki is hozzányúlna. A Franklin Kézi Lexikonának minden egyes címszava gondos mérlegelés után jutott bele: odaváló, milyen terjedelemben tárgyalandó, mi az, a mit az illető tárgyról a művelt ember tudni akar. A mai művelődés olyan széleskörű és nagy arányú, hogy a legműveltebb ember ismereteinek is vannak hézagai, ezeket a hézagokat tölti ki a Franklin Kézi Lexikona s a kinek ez a keze ügyében van, az elmondhatja, hogy műveltsége bármely pillanatban hézagtalanó tehető.

Még egy másik nagy és megbecsülhetlen előnye: nem fog olyan egybamar elavulni, mert ha művelődésünk folyton fejlődik is, fővonalában hosszú ideig állandó marad és ezeket a

fővonalakat adja a Franklin Kézi Lexikona. Másik védekezése az elavulás ellen az, hogy az eseményeket ugyszólván a mai napig követi: pl. olyan friss adatok is megvannak benne, mint Wilbur Wright halála, gróf Tisza István házelnöksége stb. Az egyes cikkek tömör, világos és szabatos megfogalmazása határozott lépést jelent előre a magyar lexikonstílus kifejlődésében. A most megjelent harmadik kötet terjedelmre egyforma az előbbi kettővel. Harminchárom képes táblája — közülök számos színes tábla — rendkívül gazdag szemléltető anyagot ad az összeállításnak abban a rendszerében, mely a modern lexikonokra nézve tipikussá vált, melyet külföldi lexikonok, köztük a legnagyobb, az Encyclopaedia Britannica is követ. 11 tábla a szükséges statisztikai adatokat és ábramagyarázatokat adja nagyon világos összeállításban. A technikai ábrák valamennyie a tudomány és ipar legmodernebb haladását mutatja be. A lexikon kiállításának szolid, izléses díszes az előbbi kötetek révén már köztudottá vált; együtt a mű pompás három kötetet ad, amely díszesre válik bármely könyves szekrénynek. A három kötetes nagy művet a Franklin-társulat adja ki; ára 54 korona.

TANÜGY.

Beírások a kir. katolikus jogakadémián.

A nagyvárad kir. kath. jogakadémián a beírások és beiktatások az 1912—1913. tanév I. felére folyó évi szeptember 1—12 ig a dékánnál, 15-ig az egyes tanároknál eszközöltetnek, ezen napon túl a fővétel csak külön engedély alapján történhetik.

A beírás alkalmával minden újonnan belépő joghallgató köteles 6 korona beírási díjat a könyvtár és minden joghallgató 1 koronát a Meusa Academica javára lefizetni.

Az I. félévi tandíj is beíratáskor fizetendő. Ugyanakkor benyújtandók a kellően (érettségi bizonyítvánnyal), lecke-könyvvel és legújabb keletű hatósági szegénységi bizonyítvánnyal) felszerelendő tandíjmentességi kérvények.

Az I. éves joghallgatók sajátkezű aláírásukkal ellátott vizitkártyk nagyságu fényképeket is kötelesek a lecke-könyvükbe illesztés céljából elhozni.

A pót és ismétlő alapvizsgálatok f. évi szept. 9-től 14 ig tartanak.

A «Veni Sancte» szeptember 15 én lesz, a nyilvános előadások szeptember 16 án kezdődnek.

A Dekán.

Igazságszolgáltatás.

Felebbez a javithatatlan felségsértő.

Körülbelül 25—30 szor fordult már elő a lapok törvényszéki rovatában Stankovits József cipész; ennyiszor ítélték el felségsértésért. A nagyvárad törvényszékén már megelégték a maniatikus felségsértő ügyeit és legutóbb a télen épp egy évi fogházra ítélte el a bíróság Stankovits Józsefet, hadd térjen egy kissé észhez. A büntetést sokalta a cipész és az ítéletet megfélebbezte. Így került aztán az ügy a nagyvárad királyi ítélőtábla elé, melynek szünidei büntetőtanácsa Harmathy Károly elnöke alatt tegnap tárgyalta a bűntudat. A felségsértő cipész hevesen védekezett, kijelentette, hogy nem is tudja mit beszélt, mert a kérdéses legutóbbi alkalommal részeg volt. Közben ha sértő

szavakat használt volna, most visszavonja és bocsánatot kér.

A táblai tanács a tárgyalás befejezése után meghozta az ítéletet és az I-ső foku bíróság ítéletét enyhítette az egy évet 8 havi fogházra szállította le. Stankovits előbb felebbezni akart, de aztán megnyugodott. Leül a 8 hónapot és többé valószínűleg nem fogja sértő szavakkal illetni a királyt.

§ **A zágrábi gyilkosság.** Zágrábból jelentik: A mai tárgyaláson azokat a tanukat hallgatják ki, a kik jelen voltak a horvát diákság szerbiai kirándulásán, a mikor tüntetéseket rendeztek a monarchia és a király ellen. Többen egyértelműleg azt vallják, hogy a belgrádi kiránduláskor abcugolták Ausztriát és Ferenc József királyt, Péter királyt pedig úgy éltették, mint Horvátország leendő uralkodóját. A vendégszolgák részére katonai parádé volt, a mikor az ágyuk torkát Zimony felé irányították. Egy gyűlést is tartottak a szerb diákokkal együtt s azon a nagy délszláv birodalom alapításáról tanácskoztak.

TÁVIRATOK.

Bizalom a kormánynak

Kapov r, aug. 5.

(Saját tud.) Somogyvármegye ma rendkívüli közgyűlést tartott, melyen a kormánynak bizalmat szavaztak. A bizalom mellett 181-en és ellene 89-en szavaztak.

Ehunyt kanonok.

Kassa, aug. 5.

(Saját tudósítónktól.) Balogh Endre Dezső premontrei kanonok Jászóvárosba 40 éves korában meghalt.

Elnapolták a kamarát.

Konstantinápoly, aug. 5.

(Saját tud.) Ma a kamara ülésen bizalmatlanságot szavaztak a kormánynak. Mielőtt a feloszlásra vonatkozó dekretumot felolvashatták volna a kamara elnapolta magát. Az elnapolás után a kormány kénytelen lesz átadni helyét az új kormánynak.

Konstantinápoly, aug. 5.

A nagyvezér a kamarában és a szenátusban felolvastatta a kamarák feloszlató királyi kéziratot. A kormány a várost 40 napra ostrom állapotba helyezte.

Vizbefult uszóversenyzők.

Szatmár, aug. 5.

(Saját tudósítónktól.) Számoskér község intelligenciája ma uszóversenyt rendezett. A verseny alatt több versenyző örvénybe jutott. Kovács Sándor és Kiss József meghaltak.

Szesz helyett víz.

Ujvidék, aug. 5.

(Saját tudósítónktól.) Reiner szeszkedő panaszt tett amiatt, hogy az általa feladott szesz szállítmány ellen a kereskedők állandóan panaszkodnak. A szeszes hordókban ugyanis mindig vizet kapnak. A vizsgálat megállapította, hogy a hajó munkások a hordók fenekét be-

verték és a szeszt kivéve a Dunából merített vízzel töltötték meg. Nyolc munkást letartóztattak.

Magyar Gábor meghalt.

Budapest, aug. 5.

(Saját tudósítónktól.) Magyar Gábor a kegyes-tanítorend volt főnöke ma este Budapesten meghalt.

Az új acélcsőví ágyuk.

Budapest, augusztus 5.

(Saj. tud.) A Skoda-gyár már korábban ajánlatot tett az iránt, hogy a régi ágyukat új acélcsővekkel látja el. Az ajánlatot elfogadták és azokat a király is jóváhagyta. Az új ágyucsővek szállítása legközelebb megkezdődik.

Félelemből agyonütötte a férjét

Székesfehérvár, aug. 5.

(Saj. tud.) Szabó Istvánt iszákossága miatt már régebben elhagyta felesége gyermekeivel egyetemben. Szabó ma megjelent felesége lakásán és kérte, hogy menjen vissza. Mikor az asszony kijelentette, hogy nem hajlandó visszamenni, az ember egy doronggal támadt az asszony lakására és az ablakokat beverte. A dühöngő férj annyira megijesztette a feleségét, hogy a falon függő vadászfegyvert lekapta és hogy megriassza férjét, kilőtt az ablakon. A dühöngő férj az ablak előtt állott és a golyó homlokán talált. Az asszonyt letartóztatták.

REGÉNYCSARNOK.

GYÖNGYVIRÁG.

IRTA CSERES ANDOR. 23

— Soha! — válaszolta a bankár.

Móric bámulva nézett az apjára.

— Mit jelentett az a bizalmas együttlét, az a lakás, az a fogat, az az öltözködés, az a pipere? — Kérdezte újra a fia.

— Az azt jelenti, hogy az én Móric fiam egy nagy csacsi!

Móric egyik ámulatból a másikba esett.

— En, apám?

— Te, hanem én még meg egy hatalmasan kinőtt számár vagyok! — azt a leányt, ahelyett hogy elzárattam volna addig, amíg ügyem megoldást nyer, becézgettem, simogattam, pénzeltem.

— Hát nem volt szeretőd?

— D-hogy! — Kérek, térj már eszedre, hallod, hogy titkom van, amit ez a Gyöngyvirág pattanhatott volna ki és akkor az én gyors előhaladásomnak vége.

— Beszélj világosan, apám. Jó vagy rossz, az mind egy. En hü barátod leszek, hibebe barátod, mint fiad. Mert lehet, hogy titkod olyan, amit fiadnak szégyelni kellene. De mint barátod nem fogok szégyelni semmit. Szólj! beszélj! — mondá ingerülten Móric.

Az apa felállott, végigsétált a szobán, majd megállott a fia előtt, annak szemé közé nézett, párszor nagyot nyelt, mintha folytatná belülről valami a torkát.

Móric nézte ezt a belső harcot. Nem szólt egy szót sem, csak szemével biztatta az apját.

Végre megszólalt a bankár.

— Legyen. Kést adok a kezébe fiam, amellyel megbírsz, de el is vághatod azt a szorító kötelet, ami reám van csavarva.

— Apám, bizzál bennem.

— Bizom fiam.

— Ne örökdjél szépitni semmit.

— Ugy lesz, fiam. Új le és halgass meg engem. — Tudod, mert ezt már tudodra adtam, hogy családunkat ki akarom emelni a közönséges sorsból — kérdé a bankár, — pénzünk van hozzá, a kormánynak pedig szüksége van a pénzre. Adok, hogy adj! — En hát a bárói méltóságért folyamodtam.

— Ezért az apai gyöngességért nem róhatlak meg.

— Tudom. Családomban az egyetlen vagy aki méltó vagy arra, hogy nem báróvá, nem gróffá, hanem herceggé légy. A király tanácsadójává kellene lenned, mert akkor a király is más irányba terelné az ország ügyeit. A Miksa meg a Fülöp csak rajtad élődnek, a te pénzügyi tudományod emeli őket is, no ha pályájukon semmi kitűnőséget nem mutatnak.

— Hagyjuk a bírálást apám.

— En a szakácsi csárdában kezdtem pályámat miut Glücksbaum Náthán veje, anvéddal együtt. A szakácsi csárda Szakácsi Emanuelé volt, gyakran járt hozzánk, megtetszet neki anyád.

Móric állt alá támasztotta kezét.

— Csak nem gondold? — kérdezte atyjától.

— Nem, Móric, az első gyermek mindig a férjé. Ez olyan biztos, mint az, hogy kétszer kettő négy.

— Megayugtattál, apám.

— Akartalak is. — Ez az ut a feleségemre rá költött egy vagyont.

— Es te elnézted?

(Folyt. köv.)

KÖZGAZDASÁG.

Egy debreceni pénzügyi felszámolás. Debrecenből jelentik: A debreceni Nagymagyaralföldi Bank r.-t. tegnap délután Glac Antal nyugalmazott főispán elnökle alatt rendkívüli közgyűlést tartott, amelyen a részvénytársaság elhatározta, hogy felszámol. A Nagymagyaralföldi Bank két éve alakult félmillió korona alaptőkével és mint biztató jövőjű intézet kezdte meg a működését. A pénzügyi elsők sikerein felbuzdulva, erejét felülmúló ajapításokba kezdett, amit annál könnyebben tehetett, mert ugyszólván korlátlan hitelle volt a debreceni piacon. A pénzügyi feszültség megbénította a pénzügyi működését, de bukásának közvetlen oka az volt, hogy az aradi Forgalmi Bank, amelynek alapítója a Nagymagyaralföldi Bankban eszközölték a befizetéseiket, a befizetett alaptőkének egy összegben való kifizetésére szorították a bankot, bár szerződés szerint havonként tartozott volna a kifizetéssel a pénzügyi. A megállapított státus szerint az alaptőkének háromnegyed része fog elveszni. Az intézetnek két és fél millió korona kihelyezése van, amelyek nagyrészt immobilok.

Gabona üzlet.

Budapesten

A gabonátörsdén tegnap kisáé élénkebb volt a hangulat. Bácskai rossz hírekre a buza határidő árfolyama 5 fillérrel emelkedett. Kész árú változatlan.

Határidők sárlata:

Áprilisi buza 1913.	— — —	11.88
Októberi buza	— — —	11.53
Októberi rozs	— — —	9.37
Októberi zab	— — —	9.37
Aug. tengeri	— — —	9.11
Szept. tengeri	— — —	9.01
Májusi tengeri (1913)	— — —	7.54

Nagyváradon.

O árukbán kevés üzlet fordul elő. A malmok miután nagy liszt készlettel rendelkeznek, nem szívesen vároznak. Új áruban viszont az eladók tartózkodók. Az árfolyamok többékevésbé javultak.

Árak:

Buza	— — —	11.53—11.38
Rozs	— — —	9.37—9.31
Árpa	— — —	10.—10.20
Zab	— — —	9.37—9.38
Tengeri	— — —	9.01—8.61

Budapesti értéktőzsde.

Magyar Általános Hitelbank nagyváradi fiókjának távirati jelentése.

Magyar hitelrészvény	— —	853.50
Osztrák hitelrészvény	— —	652.75
Jelzálogbank	— —	462.25
Leszámitoló és pénzváltó	— —	558.50
Városi vasut	— —	412.—
Közuti vasut	— —	765.50
Osztrák államvasut részvény	— —	721.—
Salgótarjáni kőszén	— —	761.50

A szerkesztésért felelős:

D. VUCSKICS GYULA.

Fürdői menetrend.

NAGYVÁRAD—PÜSPÖKFÜRDŐ.

	reggel	d. e.	d. u.	d. u.	este
Nagyvárad ind.	7 49	9 50	2 19	4 39	8 10
V.-Velece >	7 59	10 00	2 29	4 49	8 20
Rontó >	8 16	10 16	2 46	5 06	8 44
Püspökfürdő érk.	8 21	10 21	2 51	5 11	8 49

PÜSPÖKFÜRDŐ—NAGYVÁRAD.

Püspökfürdő ind.	8 59	10 59	3 29	7 11	9 29
Rontó >	9 04	11 04	3 34	7 16	9 34
V.-Velece >	9 17	11 19	3 47	7 31	9 47
Nagyvárad érk.	9 27	11 29	3 57	7 41	9 57

NAGYVÁRAD—FÉLIX-FÜRDŐ.

	d. e.	d. e.	d. e.	d. u.	este
Nagyvárad ind.	8 00	10 01	2 30	4 50	8 81
V.-Velece >	8 10	10 10	2 40	5 00	8 41
Rontó >	8 26	10 26	2 56	5 16	8 56
Félix-fürdő érk.	8 33	10 33	3 03	5 23	9 03

FÉLIX-FÜRDŐ—NAGYVÁRAD.

Félix-fürdő ind.	8 40	10 39	3 10	6 50	9 10
Rontó >	8 47	10 46	3 17	7 08	9 17
V.-Velece >	9 00	10 59	3 30	7 20	9 30
Nagyvárad érk.	9 10	11 09	3 40	7 30	9 40

* Csak bezárólag szeptember 15-ig közlekedik.

Újdonság!

a cipész ipar terén.

Még eddig nem létezett, de ma már nem szükséges, hogy Ön fájadjon a cipészhez, ezentúl ha uraságod úgy akarja, **csak egy meghívás** és a megbízott azonnal házhoz jön mértéket venni. **Jutányos árak** úri és női cipőkben, a legszebb kivitelben. Szíves megkeresést kér

Vilkesz Mihály úri és női cipész
RÁKÓCZI-UT 45.

Oltott mész

Bükkfa parkett, cementáru, cserép, fedéllemez, gipsz, nád, csatornázás, aszfaltozás stb.

Kondor Dezső

Nagyvárad, Nagypiac-tér 1. Telefon 969.

Ungváry és Tokai

Bankbizományi birtokvasárlási, eladási és erdő becslési irodája

RAKÓCZI-UT 10. SZAM.

Helybéli és vidéki telefonszám 725.

Meghívó.

A Közzgazdasági Bank Részvénytársaság f. no 13 án délután 5 órakor Rimanóczy-utca 13. szám alatt levő helyiségében

rendkívüli közgyűlést

tart, melyre a tisztelt részvényesek ezenel meghívotnak:

Targysorozat:

1. Az intézet félévi mérlegének előterjesztése;
2. A kereskedelmi törvény 187. § a szerinti határozathozatal;
3. Esetleges indítványok az alapszabály szerint.

Az igazgatóság.

A tisztelt részvényesek felkéretnek részvényeiket az összes szelvényeikkel együtt a közgyűlést megelőző harmadik nap déli 12 óráig az intézet pénztáránál letenni, nehogy szavazati és határozati joguktól elessenek.

Autó (automobil) tulajdonosok szives figyelmébe

PNEUMATIK, köpeny és tömlő, vulkanizáló műhely!
TRAPP ISTVAN Budapest, VIII. ker. Tisza Kálmán-tér 26.

Postai megbízás naponként azonnal el lesz intézve. Javítások jutányos árban. Használt gumik a legmagasabb árban megvételnek.

„Varázsfuvola.”

Bárki egy óra alatt megtanulhat rajta játszani. A „Varázsfuvola” rendkívül kelemes, 20 acél trombitahanggal és 4 erős bőgővel van ellátva. Diszes kivitelben, kottafüzettel, dalokkal, tokkal, ajándékkal együtt csak 4 korona.

Csakis Vágnér „Hangszer-Király” ország-szerite elismert legolcsóbb hangszerárúházában kapható. Budapest, József-körut 15. — Gyorsjavító műhely. — Kérjen fényképes hangszerárjegyzéket.

Sarkady és Szánthó TORONYÓRA GYÁRA

Nagyvárad, Damjanits-utca 30.

Ajánlja 1 hétben egyszer felhuzandó és 1 napban egyszer felhuzandó toronyóráit „szegecs” és „szabadlengésű” járattal, rézkerekkel. Olcsó árak.

TÖBBÉVI JÓTÁLLÁS.
Villanyerő berendezés.

Arjegyzék kívánatra.
Saját ház.

A Biharmegyei Gazdák Áru és Hitelintézete Rt.

Nagyvárad, Nagypiac-tér, Andrányi-ház.

Befizetett alaptőke: 1.000.000 korona

Elfogad takarékbetéteket, ha azok állandók 5°-os kamatoztatásra, továbbá folyószámlai betéteket is elfogad.

A betétkamatadót az intézet fizeti.

Folyószámla hitelt nyújt legkedvezőbb feltételek mellett.

Leszámitol váltókat a legelőnyösebb kamattal mellett gazdálkodók, kereskedők és iparosok részére és foglalkozik mindenemű bankszerű beszedésekkel. (incassó) olcsó díj mellett.

Előleget nyújt értékpapírokra, terményekre és árukra; kölcsönök ad előnyös törlesztés mellett.

Jelzálog és törlesztéses kölcsönökét folyószámlákra és földbirtokokra

Telefon 10-87.

Telefon 10-87.

A LEGMODERNEBB BÚTOROKAT
készíti

Kovács Zsigmond

m ű a s z t a l o s

Szacsavay-u. 70. sz.

Géperőre berendezve.

Telefon vagy levelezőlap hívásra azonnal megjelenek.

Terv és költségvetés díjtalan.

Szalonna, prima, pörkölt, nehéz áru legjutányosabban kapható. Mindennemű termények vétele és eladása.

Egyesült Biharmegyei Kereskedelmi Bank és Központi Takarékpénztár Részv.-társ. áruosztály.

Telek-utca 3-ik szám, Telefon 172.

Nagyvárad város VILLAMOS MŰVE

Iroda és raktár: NAGYVÁRAD, Vár-tér 1.

Ertesítjük a t. közönséget, hogy a

Wolfram lámpák

ára olcsóbb lett, **Wolfram** és egyéb izzólámpák nagy raktára **legolcsóbb áron** a közönség rendelkezésére áll. Telefon rendelésre ráfizetés nélkül házhoz szállítjuk.

Egész éjjel ügyeletes szolgálat.

Költségvetések ingyen.

Telefon szám 514.

Elvállaljuk villamos világi-
tási és erőátviteli berendezé-
sek felszerelését.

Csillárok.

ívlámpák

állandóan nagy választékban kaphatók.

Villamos motorok

1/2 lóerőtől mindennemű nagyságban.

Főszerelő telefonja 55. sz.

2—3 középiskolát végzett fiu

nyomdász tanulónak

felvétetik

Szent László-nyomda

R.-T.-nál.

FÉLIX-FÜRDŐ

nyári és téli gyógyhely. Európa leggazdagabb kénes hévviz forrása. Víz hőfoka 49° C. 17 millió liter víz mennyiség.

Csusz, köszvény, ischiás, izzadmányok és női betegségek ellen. 1909-ben 9200 beteg hagyta el gyógyultan, javultan a páratlanul hatásos fürdő gyógyforrásait. **Penzió rendszer október 1-től május hó 1-ig.** Elsőrendű ellátás, reggeli, ebéd, vacsora, fűtés, szoba világítás, egyszeri fürdés a Ferencz-fürdőbe pokróczozással hetenként 56 koronába kerül.

A Viktor szálló folyosója össze van kötve a fürdőkkel. A folyosókon lévő kályhák állandóan fűtve vannak. Bármilyen időben meghülés veszélye nélkül lehet a kurát eredménnyel használni.

Posta, távirat, interurbán telefon, állandó gyógyszerár a fürdő telepen. Prospektust küld az igazgatóság.

PÜSPÖK-FÜRDŐ.

Állandóan tiszta vizű uszoda.
 Elsőrendű magyar konyha, valódi hegyi borok. Naponta frissen csapolt elsőrendű kőbányai „Polgári sör“. A vendégeket Dankó Kálmán szegedi zenekara szórakoztatja. Mérsékelt áru kényelmes szobák. Minél számosabb látogatást kér:

DANCS ISTVÁN
 bérő.

Tisztelettel értesitem a n. é. vevő közönséget, hogy a **Teszler Simon posztó kereskedőt**

kiegyeztettem, a **csődtömeget átvettem és azt rendkívüli leszállított áron kiárusítom.**

A csődtömeg a következőket tartalmazza: lüszter-, angol-, scott- és honi divatszöveteket. Fekete- és kék kamgárnokat, női costum divatkelméket, mellényeket, schiffonokat, bélésárukat, **szabókellékeket** és mindezen árukat

gyári áron alul kiárusítom u. m.:

egy teljes öltönynek való 3 mtr. már	K 02 40
« « « « jobb minős. div. 3 mtr.	K 06 60
« « « « finomabb « « 3 «	K 12 —
« « « « angol divat 3 «	K 19 —
« « « « legfinomabb « 3 «	K 28 —

a fekete- és kék kamgárnokat ugyan ilyen gyári áron alul

jóval olcsóbban lesznek kiárusítva. Egyben ajánlom a n. é. vevőközönségnek az összes raktáromban levő szövetekhez a hozzávalókat, azaz a szabókellékeket a legfinomabb kivitelben, a legolcsóbb áron, u. m.:

egy már nagyon jó hozzávaló	K 4 50
« finomabb «	K 5 50
« egész finomabb «	K 7 —
fekete szalonhoz legfin. «	K 8 —

Mínt hogy az üzlethelyiséget november 1-én át kell adnom, tisztelettel kérem a n. é. közönséget mielőbb egy próba bevásárlással megvizsgálni. Teljes tisztelettel

Schwarz Kálmán és Teszler Simon

Zöldfa-utca 21. sz.

JÉGSZEKRÉNYEK, FAGYLALT-GÉPEK, PERMETEZŐK

legnagyobb választékban

TARSOLY és RISZTÓ

különlegességek vaskereskedésében

Telefon 390.

Nagyvárad, Rákóczi-ut.

Telefon 390.

Legolcsóbb bevásárlási források:

<p>Ha Ön órát jól és jutányos árban akarja megcsináltatni, hozza el FEUN KÁLMÁN óráshoz, Teleki-u. 9. Dr. Nemes ház. Villanyos megállóhely. — Órákban állandó nagy raktár.</p>	<p>Alapított 1895-ben. Deo Adiuvante! Imrek Károly épület és műbutorasztalos N.-Várad, Alapi-utca 2. szám. Alapított 1895-ben.</p>	<p>HA A KOSSUTH- utczába vezeti utja, keresse fel a legjobb hírnévnek örvendő KEPES ETEL varró- és himző előnyomdáját, ahol bevásárlásait a legolcsóbban eszközölheti kézi munka anyagokban.</p>	<p>Izsák Lidia mellfűzői, amelyek bécsi modellek szerint készülnek, országos nagy népszerűségnek örvendenek a hölgy közönség körében. Megrendelhető mérték szerint, Nagyvárad, Nagy Sándor-u. 1. Fűző-üzlet: TELEFON 11-53. szám.</p>	<p>Mezey János és Tsa. fűszer, csemege kereskedése Nagyváradon, szt. László-tér és Teleki-utca sarok. Szolid üzlet többet nem ad, de kevesebbet sem.</p>
<p>Hallatlan olcsó árban készít Piski Ferenc cipész úri és női cipőket csak egy próba és ön meg fog győződni Szent János-utca sarok, Schvare Farkas-féle házban.</p>	<p>Fő a kézi mosás! A ki erre reflektál, hívja meg MÉSZÁROS MÁRIA gőzmosó és vegytisztító intézetét, házhoz elküld és haza is szállít. Szarvas-tér és Liget-utca sarkán. Levelekre azonnal válaszol. Telefon 67.</p>	<p>Izléses arany- ezüst ékszerek, finom, órák legolcsóbban kaphatók Szilágyi Géza és Ts-nál Rákóci-ut Telefon. 630.</p>	<p>Tátray Sándor saját műlakatos műhelye, vízvezeték szerelédje NAGYVÁRAD Körözs-utca 11. sz.</p>	<p>NE ADJUK pénzünket idegen cégnek, vegyünk lánckútat MÁRKUJZ JÓZSEFNÉL Akadémia-u. 1 sz.</p>
<p>Czukrász sütemények minden alkalomra házhoz szállítással jutányos árban eszközöltnék. Meghívásra házhoz küldök, levelekre válaszolok. Vidékre napi expedálás. Molnár János cukrász Kolozsvari-u. 50.</p>	<p>Keresse föl Haás Simon rövidáru férfi- és női divat-üzletét Szent János-utca 46. gyógyszerár mellett, hol hallatlan olcsó árban lehet vásárolni.</p>	<p>A „Nagyvárad Torna Club“ Clubhelyisége Kolozsvari-utca 50. szám alatt a „Varga féle“ Magyar Király kávéházban.</p>	<p>Udvari kávéház családok kellemes szórakozó helye. Esténként Bebe Kálmán teljes zenekarával hangversenyez. — Bejárat Szt. László-tér és Zöldfa-utca.</p>	<p>FELDSTRICK KÁLMÁN könyvtésze és dobozgyártása NAGYVÁRAD, Rákóci-ut Moskovits palota Biharmegye és N.-Várad város kir. ítélőtábla és a megyei főszolgabírók és körjegyzőségek szerződéses szállítója.</p>
<p>ROZSNYAY JÓZSEF mű-asztalos, Nagyvárad Kolozsvari-u. 77. Helyi és vidéki telefon-szám: 1076. Európa nagyobb városaiban évek során át szerzett gyakorlati ismereteim lehetővé teszik, hogy a mai közönség részére a művészi kivitelű különlegességi munkákat is kellő szak tudással a legpontosabban elvégezzem. Készítek továbbá: modern háló, szalon, bútor és üzleti-berendezéseket, portálokat, lakás- és kastély-berendezéseket minden stílus és kivitelben a legszolidabb árak mellett. Egy kísérlet elengedő, hogy a t. uri közönség bizalmát továbbra is kiérdemeljem. Tisztelettel ROZSNYAY JÓZSEF, műasztalos.</p>		<p>Szántó Dezső első nagyvárad REDÖNY- GYÁRA Rulikovszky-ut TELEFON 491.</p>	<p>Csoda elárusítás!!!! Partiba vettem, szőnyeg, ágy és asztal garnitúr, rumburger vászon, selyem és csipke dolgokat. Félárba árusítom. Löwinger Márton versenyáruháza Kert-u. 1. sz.</p>	<p>Kerékpár varrógép s gramophon javításokat készíttetni legelőnyösebb Horvát Béni mechanikusnál, Kossuth Lajos-utca 18. Az összes alkatrészek állandóan raktáron. TELEFON 1038. szám.</p>
<p>Haas Lajos Gáz és villanyberendezési vállalat. Elvállal mindennemű gáz és villanyszereleéseket és jókarbantartását. TELEFON 1038. sz.</p>	<p>PENCZ JÁNOS (cipész, szakiparos.) NAGYVÁRAD, Szt. János-u. 34. Készít mérték szerint úri és női (Orthopéd cipőket is) jutányos árban mérték szerint. Meghívásra házhoz jönök.</p>	<p>Elvállalnak minden szakmába vágó munkákat, u. m.: szobafestés és tapétázás.</p>	<p>WEINSTOCK Tösvérek szobafestők és tapétázók NAGYVÁRAD, Gilányi-u. 21.</p>	<p>Alapított 1880-ban Schopper György utóda veje Rohoska Pál Villanyerőre berendezett gépjavitó, vas és rézöntőde NAGYVÁRAD, Sánc-utca 22. sz.</p>
<p>Mayer Lajos kárptos és díszítő GYÁR-U 1 SZÁM. Elvállal minden szakmába vágó munkát jutányos árban. Levelezőlap meghívásra azonnal jönök. Állandóan készmunka kapható.</p>	<p>Az AUGUSZTUSI költözködésekkor a legcélszerűbb HIRNM és FIA villamosági vállalatához fordulni Kossuth Lajos-u. 16. sz. Nagy csillárraktár. Telefon 10-54. Telefon 10-54.</p>		<p>Györy Sándor villanyerőre berendezett kékes és köszörűdeje Kert-utca, 4. szám. Elvállal mindentféle speciál köszörűleéseket és javításokat, haj- és szakál vágó és lönyíró gépet, zsillette és mindentféle más borotvák köszörülését pontosan eszközli.</p>	<p>Moly irtó szerek rovarpor, poloska tinktura, s többféle háztartási cikkek parket beeresztő viaszok kaphatók VADÁSZ ALBERT „Angyal“ drogueriában BÉMER-TÉR.</p>
<p>Fotbal cipők, gumi térdvédők, dresszek a legolcsóbban kaphatók Lefkovits és Kácsér Zöldfa-u., cipő, kalap és uridivat áruházában.</p>	<p>Villamos berendezéseket, u. m. magánépületek világítási felszereléseit, csengő házi telefon, ipartelepek, gyárak, és malmok. Villamos világítási és erőátviteli berendezéseit pontosan és szakavatottan készít SZENES SÁNDOR villamos berendezési vállalata Szalárdi-u. 9. Költségvetéssel díjtalanul szolgálók, meghívásra azonnal jönök.</p>		<p>Reisinger József mechanikai gép és fegyverjavító műhelye Sas palota zöldfa passzáz, a hol a legprecízebb eszterga és gépmunkák készülnek.</p>	